

จากใจ

จุฑาทิพ เลหาเรืองชัยยศ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ผ รดกวิชาการฉบับนี้ ผู้เขียนได้มีโอกาสไปสัมภาษณ์ เกสัชกรไพศาล ปวงนิยมนักวิชาการอาหารและยาเชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบกำกับดูแลผลิตภัณฑ์หลังออกสู่ตลาด หรือที่พวกเรามักจะเรียกท่านว่า “พี่หนู” ท่านได้ให้เกียรติมาเล่าและถ่ายทอดเรื่องราวในแง่มุมที่ดี นับตั้งแต่เริ่มต้นการทำงานที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) มาติดตามกันได้เลยนะคะ

ในส่วนตัวเมื่อผู้เขียนได้รับมอบหมายให้มาสัมภาษณ์พี่หนู ที่ถือเสมือนว่าเป็น “ป้า” ของเพื่อนสนิทและมีความใกล้ชิดกับครอบครัวมาตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย การสัมภาษณ์ในครั้งนี้จึงเสมือนเป็นการพูดคุยมากกว่าการสัมภาษณ์ เริ่มจากประโยคแรกที่พี่หนูเล่าให้ฟังว่า “ความตั้งใจหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เกสัชศาสตรบัณฑิตจากประเทศฟิลิปปินส์นั้น คือความต้องการทำงานในรูปแบบการลงพื้นที่ปฏิบัติงาน ไม่ใช่ในวิชาการนั่งประจำโต๊ะ หน่วยงานแรกในชีวิตที่ไปสมัครคือ กองพิสูจน์หลักฐาน กรมตำรวจ และในเวลาไล่เลี่ยกัน อย. ก็ได้เปิดรับสมัครข้าราชการตำแหน่งสารวัตรอาหารและยา โดยเหตุที่สำนักงาน อย.

เรียกรายงานตัวก่อนและมีแรงสนับสนุนว่า อยู่สำนักงาน อย. ได้เป็นสารวัตรเลย แต่ถ้าเป็นตำรวจจะต้องเป็นเริ่มจากผู้หมวดก่อนใช้เวลาหลายปีถึงจะเป็นสารวัตร (...ฮา) จึงเป็นที่มาของจุดเริ่มต้นการทำงานที่นี่”

“แม้ว่าจะได้รับบรรจุเข้าทำงานในตำแหน่งสารวัตรอาหารและยา 3 แต่หน่วยงานแรกที่ถูกส่งให้ไปปฏิบัติราชการ คือ กองควบคุมวัตถุเสพติด โดยมีท่านปัญญา วรรณสถิตย์ เป็นหัวหน้ากองในขณะนั้น ในฐานะน้องใหม่ เมื่อได้รับมอบหมายงานใดก็ทำด้วยความสนุกสนาน เวียนงานไปทุกฝ่ายตามที่พี่ๆ เรียกใช้เมื่อทำงานครบ 1 ปี จึงเข้ากันได้กับทุกๆ คน แล้วจึงย้ายมาเป็น นักวิชาการอาหารและยา 3 สังกัดกองควบคุมวัตถุเสพติดอย่างเต็มตัว งานที่ได้รับมอบหมายที่ชอบสนุกตื่นเต้นและลืมไม่ลงเลยคือ การกิจหัวหน้างานปฏิบัติการล่อซื้อและจับกุมการจำหน่ายยาบ้า (แอมเฟตามีน) ที่ขายในปั้มน้ำมัน ทำให้มีโอกาสได้เดินทางไปทุกจังหวัดทั่วประเทศ ตลอดเวลา 10 กว่าปีที่รับผิดชอบเรื่องนี้ จึงได้เขียนเอกสารวิชาการ (อวช.) เสนอขอประเมินระดับ 8 ในเรื่อง การควบคุม ป้องกัน และปราบปรามสารกลุ่มแอมเฟตามีน (เมื่อ 13 ก.ค. 2536)”

“การปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบงานควบคุมการผลิตและใช้ยาเสพติดในทางการแพทย์และอุตสาหกรรม ทำให้ได้พบเจอผู้ประกอบการ/ผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีคุณภาพ ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากยาเสพติด จึงได้บัญญัติคำว่า *ยาเสพติดให้คุณ ควบคู่กับ ยาเสพติดให้โทษ* เพื่อสร้างมุมมองให้เห็นด้านประโยชน์แทนที่จะมองเรื่องของโทษ เพียงอย่างเดียว ผลดังกล่าวทำให้ ประเทศไทยมีโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต ยา แป้งสังเคราะห์ สีย้อม ที่ต้องใช้สารตั้งต้นที่เป็นยาเสพติดให้โทษ ก่อให้เกิดการสร้างงาน เสริมสร้างเศรษฐกิจของชาติอย่างประมาณค่าไม่ได้*”

“ได้ร่วมเป็นกรรมการตรวจรับและเก็บรักษาคุณภาพ คลังยาเสพติดให้โทษของกลาง ที่เป็นงานเสี่ยงต้อง รับผิดชอบสูง ไม่มีใครอยากทำ เนื่องจากการตรวจรับของกลาง จะต้องนับจำนวน ชั่งน้ำหนักให้ตรงตามรายงานหีบห่อให้ดี ป้องกันการสูญหาย วันใดที่ต้องตรวจรับเฮโรอีนรายใหญ่ เสรีงานน้ำตาจะไหลพราก ปากคอขม จมูกแสบร้อน บ่อยครั้งเลือดกำเดาพุ่ง แดงฉาน หัวหน้าได้ให้กำลังใจบอกว่า ทำงานนี้ได้ก็สุดแรง เพราะช่วยเอาของไม่ดี มาเก็บ ถึงเวลาก็นำไปทำลาย คนติดยาเสพติดจะได้ลดลง สังคมจะเป็นสุข อานิสงค์ของการทำงานนี้ จึงได้เลื่อนระดับเป็นหัวหน้าฝ่าย ควบคุมของกลางคนแรกของ อย. (8 พ.ย. 2531) โดยไม่ติดยา จากการสุดตมยาเสพติดขณะทำหน้าที่ราชการในการตรวจรับ ของกลาง (และยังมีเรื่องงานอื่นๆ อีกมากมายที่ผู้เขียน ได้รับฟัง รับรู้ได้อย่างสนุก ตื่นเต้น เร้าใจ หากจะนำมาเขียน ทั้งหมดคงต้องทำเป็นรูปเล่มใหญ่) ซึ่งจริงๆ แล้วกองควบคุม วัตถุเสพติดเป็นกองขนาดเล็กมีเจ้าหน้าที่ไม่มาก เมื่อเทียบกับกองสารวัตร ช่วงแรกของชีวิตการทำงานเมื่อได้ทำงาน ที่ชอบ ได้รับผิดชอบงานสำคัญ ได้มีโอกาสแสดงฝีมือ เมื่อ ถึงเวลาปรับส่วนราชการจึงได้มีโอกาสครองตำแหน่งโดย ไม่ต้องรอ กล่าวคือ เป็นหัวหน้าฝ่าย (ซี 7) หลังทำงานไป 10 ปี และเป็นซี 8 เมื่ออายุราชการได้ 14 ปี ตามข้อมูลที่ได้เล่ามา”

สำหรับแรงบันดาลใจในการทำงานกับ อย. พี่หนู เล่าว่ามี 2 สิ่ง คือ จังหวะชีวิตการทำงานที่มีพี่เลี้ยงที่ดี

และการ

ได้เรียนรู้ระบบงานที่

ดีในส่วนแรกพี่เลี้ยงที่ดีได้กล่าวถึงพี่คนหนึ่งที่เป็นหัวหน้า ดูแลตั้งแต่เริ่มทำงาน คือ พี่ประเสริฐ รักษ์แดง ผู้เป็นแบบอย่างที่ตนเองยึดถือ เป็นเหมือนพี่/ครูคอยดูแลในทุกๆ เรื่องตั้งแต่สอนงาน เขียนบันทึก รวมถึงการใช้ชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมฯ การได้มีโอกาสเรียนรู้งานเกือบทั้งหมดของกองภายใต้การดูแลสนับสนุนอย่างใกล้ชิดของพี่ประเสริฐนับเป็นความโชคดีที่ไม่ต้องไปไขว่คว้ามาได้ เป็นแรงบันดาลใจว่า สักวันหนึ่งจะต้องสร้างผลงานและเติบโตไปอยู่ในตำแหน่งเดียวกันกับพี่เขาให้ได้ ในส่วนของระบบที่ดีที่พี่หนูเล่าต่อว่า ในช่วง 14 ปีแรกของการทำงาน ที่ได้เรียนรู้ระบบการควบคุมวัตถุเสพติด ซึ่งสอนให้เราคิดเป็นระบบ ทำงานเป็นระบบ วิธีการบูรณาการงานของ อย.กับหน่วยงานอื่นอย่างกลมกลืน ทั้งในระดับโลก ระดับประเทศ และระดับหน่วยงาน

ชีวิตการทำงานได้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนไป เรียนรู้งานที่กองอื่นๆ เช่น กองควบคุมยาเป็นเวลา 9 ปี ได้เรียนรู้ระบบการควบคุมกำกับ การนำเข้า การผลิต การขายยาของประเทศไทยและต่างประเทศ และกองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น (กอง คบ.) อีก 4 ปี ได้เรียนรู้ระบบงาน สาธารณสุขภูมิภาค การกระจายอำนาจ การมอบอำนาจ และการนิเทศงาน และด้วยโชคชะตาลิขิตในที่สุดก็ถึงเวลารับบทบาทเป็นผู้นำองค์กรระดับกองที่ต้องใช้ความรู้/ความสามารถ/ประสบการณ์ในฐานะ “ผู้อำนวยการกอง

ควบคุมวัตถุเสพติด” ที่มีกฎหมายต้องรับผิดชอบถึง 3 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 และอีกภารกิจหนึ่งคือ การบริหารกลุ่มเงินทุนหมุนเวียนยาเสพติด ที่มีงบประมาณเท่ากับ อย. ตลอดระยะเวลา 4 ปี ถือได้ว่าเป็นช่วงที่ได้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐและเอกชนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ปริญญาตรี) และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ปริญญาโท) และประสบการณ์การทำงานทั้งหมดอย่างเต็มที่ ทำให้การทำงานที่กองควบคุมวัตถุเสพติดไม่ยุ่งยาก เป็นไปด้วยความราบรื่น สอดประสานได้กับทุกหน่วยงาน ทั้งในระดับแนวตั้งและแนวนอน ทำให้ข้าราชการทุกคนมีความสุขในการทำงาน และผู้ประกอบการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อีกทั้งทำให้มีผลประกอบการทางบัญชีได้กำไรรายได้เข้าเป็นเงินแผ่นดิน มีผลงานเป็นที่ประจักษ์จนสามารถของบประมาณในการสร้างตึกเงินทุนหมุนเวียนยาเสพติด 6 ชั้น ที่เป็นสัดส่วน โอโถงน่าอยู่ในปัจจุบัน ทำให้วัตถุเสพติดที่กำกับควบคุมยาก ควบคุมได้ง่ายขึ้น ภายใต้คำขวัญว่า *เอกสารวิชาการ เชี่ยวชาญด้านประโยชน์ เป็นโทษเผาให้สิ้น*” (ผู้เขียนสังเกตท่าทาง สีหน้าและแววตาของผู้หมเมื่อพูดถึงเรื่องนี้นั้น มีทั้งความภาคภูมิใจและความสุขที่ได้สร้างผลงานดีดีให้กับพวกเรา)

ผู้เขียนในฐานะรุ่นน้องในบ้าน อย. หลังนี้ได้เรียนถามต่อถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ก็ได้รับการบอกเล่าจากผู้หมว่า “การทำงานเปรียบว่า เหมือนกับการขึ้นเครื่องบิน กล่าวคือ ในขณะอยู่บนเครื่องบิน เราจะเป็นได้หลากหลายสถานะ ชีวิตแรกเริ่มต้นทำงาน เราคือผู้ปฏิบัติ ทำหน้าเป็นสจ๊วต/แอร์โฮสเตสต้องลงแรงให้บริการได้อย่างรวดเร็วและมีมาตรฐานแก่ผู้โดยสารที่มีความหลากหลายทั้งรสนิยม เชื้อชาติ ศาสนา เพื่อให้ผู้โดยสารได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุด เมื่อถึงเวลา

ที่ต้องเป็นผู้นำ ก็เหมือนกับการทำหน้าที่เป็นกัปตัน จะต้องสร้างบรรยากาศการเดินทาง ควบคุมเครื่องบินให้ไปถึงจุดหมายปลายทางได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย และสุดท้ายเมื่อเป็นผู้โดยสาร ก็เป็นผู้ให้ความร่วมมือ เข้าใจเคารพกฎกติกา มองเห็นภาพรวมของกิจกรรมต่างๆ ภายในเครื่องบิน เพื่อให้การเดินทางเป็นไปอย่างราบรื่น ดังนั้นในการทำงานไม่ว่าเราจะอยู่ในสถานะใดบนเครื่องบินลำนี้ ทุกคนล้วนมีเป้าหมายมุ่งไปยังจุดหมายในทิศทางเดียวกัน การเดินทางอาจต้องตกหลุมอากาศซึ่งเปรียบเหมือนการพบปัญหาอุปสรรคบ้าง ก็ขอให้ยอมรับ ป้องกัน แก้ไข เข้าใจว่า คนทำงานต้องพบกับปัญหากันทุกคน คนที่ไม่เจอปัญหาอุปสรรคเลยคือคนที่ไม่ทำงาน”

ผู้หมยังบอกกับผู้เขียนว่า “36 ปี ที่ทำงานใน อย. ไม่ได้โอนย้ายข้ามไปหน่วยงานอื่น ไม่ได้ลาไปเรียนต่างประเทศ ไม่ได้ลาป่วยที่ต้องจาก อย. ไปเป็นเวลานานๆ ชีวิตการทำงานจึงถือว่าทำงานในที่แห่งเดียว ได้พบกับเลขาธิการฯ ทุกคน ตั้งแต่ท่านแรกปี พ.ศ. 2521 (นพ. ประกอบ วิชาลเวทย์) จนถึงเลขาธิการฯ คนปัจจุบันปี พ.ศ. 2557 (นพ.บุญชัย สมบูรณ์สุข) ซึ่งทุกท่านล้วนมีวิธีเทคนิคการทำงานที่ต่างกัน แต่ทุกคนมักปรารถนาว่า อย. งานเยอะจริงๆ ได้มีโอกาสพบเจอพี่ๆ รุ่นแล้วรุ่นเล่า เห็นการเปลี่ยนแปลงขององค์กรเป็นระยะ เห็นการทำงาน การกดดัน บางครั้งก็ได้รับการชื่นชมจากสังคม หมุนเวียนสลับเปลี่ยนไปตามเหตุและปัจจัยในขณะนั้นๆ ความสุข ความทุกข์ ของ

บ้านหลังนี้ ทุกคนจะได้พบเจอและเก็บเป็นตำนานเล่า
ขานให้อนุชนรุ่นหลังฟังต่อไปอย่างไม่มีวันสิ้นสุด”

เมื่อถึงคำถามสุดท้ายว่าพี่หมอยากฝากอะไร
ให้กับน้องๆ ชาว ออย.บ้างหรือไม่ พี่หมตอบอย่างรวดเร็ว
ว่า “ไม่มีอะไรต้องฝาก เพราะเชื่อมั่นในเป้าหมายที่ดีของ
ออย. ที่สามารถทำให้คน ออย. เป็นคนดี คนเก่งในภาครัฐ
 อีกทั้งมั่นใจว่า คน ออย. รุ่นหลังมีพลังขับเคลื่อนองค์กร
 ได้ดีเทียบเท่ารุ่นพี่ๆ ผ่านมา” และเมื่อมาถึงช่วงปีสุดท้าย
ของการปฏิบัติงานในสำนักงาน ออย. จึงอยากฝากบอก
น้องๆ ว่า **ประเทศไทยของเราจะขาด ออย. ไม่ได้** ดังนั้น

พวกเราทุกคนที่ทำงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์
สุขภาพทั่วประเทศ ในฐานะผู้ต้องกำกับดูแลระบบนี้
ให้เป็นไปตามนโยบายแห่งกฎหมายและงานคุ้มครองผู้บริโภค
ขอให้ช่วยสานต่อภารกิจที่น่าภูมิใจในระดับดีเลิศ และ
ส่งต่อความภูมิใจนี้ จากรุ่นสู่รุ่นต่อไปอย่างไม่ขาดสายให้
“สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา” เป็นสถาบัน
ที่สำคัญอยู่คู่ประเทศไทยอย่างสง่างามตลอดไป

ผู้เขียนต้องขอขอบคุณ “ภก.ไพศาล ปวงนิยม”
ที่ได้แบ่งปันประสบการณ์ดีๆ ในการทำงานที่ ออย. ให้แก่
ผู้อ่านวารสารอาหารและยาทุกท่านในฉบับนี้ค่ะ

